

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/85/2022
Identifikačné číslo spisu: 1015201448
Dátum vydania rozhodnutia: 29. marca 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1015201448.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej /sudca spravodajca/ a členov senátu JUDr. Jany Martinčekovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci navrhovateľky: A. C., U.: XX.XX.XXXX, R. I. XX, XXX XX R., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8-10, Bratislava, o odvolaní proti rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 22. júna 2015, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 5Sd/100/2015-57 zo dňa 17. februára 2022, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sd/100/2015-57 zo dňa 17. februára 2022 potvrdzuje.

Účastníkom konania právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd alebo správny súd“) napadnutým rozsudkom č. k. 5Sd/100/2015-57 zo dňa 17. februára 2022, podľa ust. § 250q ods.3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 22. júna 2015 potvrdil. Účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd z obsahu administratívneho spisu odporkyne zistil, že navrhovateľka žiadosťou z 27.05.2015 požiadala o priznanie starobného dôchodku. O žiadosti navrhovateľky rozhodla odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 22. júna 2015 (napadnuté rozhodnutie), ktorým priznala navrhovateľke od 25.08.2013 starobný dôchodok v sume 124 eur, od 01.01.2015 zvýšený na sumu 138,70 eur. Opravným prostriedkom doručeným súdu dňa 28.08.2015 sa navrhovateľka domáhala preskúmania rozhodnutia odporkyne a žiadala o zhodnotenie doby starostlivosti o nebohú matku od 01.07.1977 do 20.01.1984, doby nezamestnanosti od 01.01.2001 do 21.04.2003 a dobu opatrovania manžela.

3. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách právnej úpravy ustanovenej v § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z., § 169c ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 446/2000 Z.z., § 9 ods. 1 písm. d/, k/ zákona č. 100/1988 Zb., § 47 ods. 1 zákona č. 121/1975 Zb., § 29 ods. 1,2,3 Vyhlášky č. 128/1975 Zb., § 9 zákona č. 132/1975 Zb., § 15 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. účinného od 1.8.2006 v spojení s § 293g zákona č. 461/2003 Z.z. citujúc právnu úpravu uvedených právnych noriem, postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch s odkazom na právnu úpravu ustanovenú v § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) a dospel k záveru, že odporkyňa rozhodla o žiadosti navrhovateľky na priznanie starobného dôchodku v súlade so zákonom.

4.Krajský súd poukázal na to, že medzi účastníkmi konania zostala sporná otázka zohľadnenia nasledovných dôb pre účely výpočtu starobného dôchodku navrhovateľky: - doba starostlivosti o matku od 01.07.1977 do 20.01.1984; - doba nezamestnanosti od 01.01.2001 do 21.04.2003; - doba opatrovania zdravotne ťažko postihnutého manžela od 01.04.2003 do 24.08.2013.

5.Krajský súd konštatoval, že z právnej úpravy ustanovení zákona č. 121/1975 Zb. a vyhlášky k tomuto zákonu č. 128/1975 Zb. je zrejmé, že v čase, kedy navrhovateľka opatrovala matku, zákon rozlišoval rôzne stupne bezvládnosti - čiastočnú, prevažnú, a úplnú. Na účely dôchodkového poistenia (§ 169c aj § 9 ods. 1 písm. k) zákona č. 100/1988 Zb.) sa za náhradnú dobu považuje starostlivosť o prevažne alebo úplne bezvládnou osobu. Navrhovateľka síce doložila lekársku správu, kde je spomenuté, že matka navrhovateľky poberá bezvládnosť, avšak z tejto lekárskej správy nie je zrejmé splnenie podmienok - úplnej alebo prevažnej bezvládnosti. Podľa názoru krajského súdu odporkyňa nepochybila, ak uviedla, že predložená lekárska správa nepostačuje na preukázanie rozhodujúcich skutočností (úplnú alebo čiastočnú bezvládnosť matky navrhovateľky) pre zohľadnenie doby starostlivosti od 01.07.1977 do 20.01.1984. Dokladom, ktorý v danej dobe bezvládnosť osoby potvrdzoval, bol nepochybne posudok vydaný komisiou sociálneho zabezpečenia. Správny súd sa síce nestotožnil s názorom odporkyne, že iba posudkom posudkového lekára Sociálnej poisťovne by bolo možné preukázať úplnú alebo prevažnú bezvládnosť osoby a pripustil predloženie aj iných relevantných dokladov, avšak navrhovateľka doklad, ktorý by jednoznačne preukazoval úplnú alebo čiastočnú bezvládnosť matky v administratívnom ani v súdnom konaní nepredložila. Z uvedeného dôvodu krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľke sa nepodarilo spochybníť správnosť záveru o nezohľadnení doby starostlivosti o matku od 01.07.1977 do 20.01.1984.

6.Ďalej krajský súd uviedol, že navrhovateľka žiadala o započítanie dôb, kedy bola nezamestnaná a evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Zo žiadosti navrhovateľky mal krajský súd preukázané, že táto bola evidovaná ako nezamestnaná v období od 25.03.1996 do 21.04.2003 a od 22.04.2003 bola nezamestnaná neevidovaná. Z osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý tvorí prílohu k napadnutému rozhodnutiu odporkyne zistil, že navrhovateľke bola zohľadnená doba evidovanej nezamestnanosti od 25.03.1996 do 31.12.2000. Krajský súd konštatoval, že podľa § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. účinného do 31.12.2000, ak zamestnanie trvalo aspoň rok započítavajú sa doňho tieto náhradné doby - doba nezamestnanosti. Podľa § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. účinného od 01.01.2001, ak zamestnanie trvalo aspoň rok započítavajú sa doňho tieto náhradné doby - doba, po ktorú sa evidovanému nezamestnanému vyplácala podpora v nezamestnanosti podľa osobitného predpis. Zákomom č. 446/2000 Z.z. došlo k zmene ust. § 9 ods. 1 písm. d) zákona 100/1988 Zb., tak, že od 01.01.2001 bolo možné hodnotiť pre účely dôchodkového poistenia dobu nezamestnanosti, po ktorú poberal uchádzač evidovaný v evidencii nezamestnaných podporu v nezamestnanosti. Teda dobu, po ktorú bol v evidencii nezamestnaných bez nároku na podporu v nezamestnanosti, bolo možné hodnotiť pre účely dôchodkového poistenia len do 31.12.2000 ako náhradnú dobu. S účinnosťou od 01.01.2001 je podľa § 9 ods. 1 písm. d/ zákona č. 100/1988 Z. z. náhradnou dobou len doba, po ktorú sa evidovanému nezamestnanému vyplácala podpora v nezamestnanosti podľa osobitnému predpisu. V danej súvislosti krajský súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súd SR sp. zn.: 1So/8/2010. Ďalej krajský súd konštatoval, že nebolo sporné, že

navrhovateľka nepoberala podporu v nezamestnanosti, a preto záver odporkyne, podľa ktorého jej hodnotila ako náhradnú dobu iba dobu nezamestnanosti do 31.12.2000, považoval za správny. Ani túto námietku preto krajský súd nevyhodnotil ako dôvodnú.

7.Vo vzťahu k poslednej spornej otázke krajský súd uviedol, že bolo zohľadnenie doby, po ktorú navrhovateľka opatrovala zdravotne ťažko postihnutého manžela od 01.01.2003 do 24.08.2013. V období od 01.01.2001 do 01.08.2006 štát neplatil poistné za osoby, ktoré sa starali o prevažne alebo úplne bezvládne osoby. Doba takejto starostlivosti mohla byť zhodnotená pre dôchodkové účely ako doba zamestnania len vtedy, ak opatrovanie bolo vykonávané ako samostatne zárobková činnosť a za dobu jeho vykonávania bolo odvedené poistné. V prípade navrhovateľky nebolo sporné, že poistené za toto obdobie nebolo odvedené. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na judikatúrou Najvyššieho súdu SR - rozsudok sp. zn.: 7Sk/2/2018 alebo 7So/87/2011, v ktorom najvyšší súd okrem iného uviedol, že „...súd považuje právnu úpravu, podľa ktorej štát za opatrovanie odkázaných osôb neodvádzal poistné, za vecne nesprávnu a sociálne nespravodlivú. Vo svojom konaní je však súd (a aj odporkyňa) viazaný zákonom, preto na svoje hodnotenie právnej úpravy ako nespravodlivej nemohol pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutia odporkyne prihliadať.“ Krajský súd ďalej uviedol, že zákonom č. 310/2006 Z.z. došlo k zmene § 15 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení tak, že bolo vložené písm. e) tohto odseku, podľa ktorého s účinnosťou od 01.08.2006 sa za povinne dôchodkovo poistenú považuje aj fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu v rozsahu najviac 12 rokov, ak nie je dôchodkovo poistená podľa písmen a) až d), nebol jej priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok, nedovršila dôchodkový vek a podala prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu tohto opatrovania; do obdobia 12 rokov dôchodkového poistenia sa započítava aj obdobie dôchodkového poistenia získané z dôvodu uvedeného v písmene d). Podľa § 293g zákona č. 461/2003 Z.z. (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 01.08.2006) fyzickej osobe uvedenej v § 15 ods. 1 písm. c) až e), ktorá podá prihlášku na dôchodkové poistenie do 31. augusta 2006, povinné dôchodkové poistenie vzniká od 1. augusta 2006, ak takouto fyzickou osobou je od 1. augusta 2006. V dôvodovej správe k zákonu č. 310/2006 Z.z. vyplýva, že z dôvodu zabezpečenia adresnosti poistného na dôchodkové poistenie plateného štátom za fyzické osoby starajúce sa o dieťa a za fyzické osoby, ktorým sa poskytuje príspevok na opatrovanie, sa navrhuje, aby povinnému dôchodkovému poisteniu podliehali len tie fyzické osoby, ktoré podajú prihlášku na dôchodkové poistenie. Pre vznik dôchodkového poistenia po 31. júli 2006 z dôvodu starostlivosti o dieťa do 6 rokov veku, z dôvodu starostlivosti o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom vo veku od 6 do 18 rokov alebo z dôvodu poberania príspevku na opatrovanie ťažko zdravotne postihnutej osoby sa vyžaduje, aby táto fyzická osoba podala prihlášku na dôchodkové poistenie najneskôr do 31. augusta 2006, ak v období nadobudnutia účinnosti zákona patrila do uvedeného okruhu osôb. Fyzická osoba, ktorá sa do 31. augusta 2006 neprihlási na dôchodkové poistenie, nebude patriť do okruhu povinne dôchodkovo poistených osôb, za ktoré platí poistné štát. Je teda zrejmé, že na to, aby bolo možné považovať navrhovateľku za povinne dôchodkovo poistenú osobu, za ktorú štát platil poistné, bolo potrebné, aby navrhovateľka podala najneskôr do 31.08.2006 prihlášku na poistenie. Z administratívneho spisu odporkyne nevyplýva, že by navrhovateľka prihlášku podala. Skutočnosť, že navrhovateľkou prihláška na poistenie nebola podaná, nasvedčujú aj jej vyjadrenia v administratívnom konaní, že na začiatku starostlivosti o svojho zdravotne ťažko postihnutého manžela (v roku 2003) a následne v rokoch 2004 a 2005 bola osobne na pobočke, kde jej bolo povedané, že prihlásiť sa nie je potrebné. Povinnosť podať prihlášku však bola zavedená až s účinnosťou zmeny zákona č. 461/2003 Z.z. od 01.08.2006. Z uvedených dôvodov krajský súd neuznal námietku navrhovateľky, že jej mala byť zohľadnená doba poberania príspevku na opatrovanie manžela, keďže táto by mohla byť zhodnotená iba od 01.08.2006, ak by navrhovateľka podala prihlášku do poistenia, čo neurobila. Správny súd konštatoval, že nemal inú možnosť ako konštatovať, že odporkyňa zistila skutkový stav veci dostatočne, postupovala v súlade so zákonom a správne dospela k záveru, že navrhovateľke sporné obdobia nemožno na účely priznania starobného dôchodku hodnotiť. Navrhovateľka neuviedla také argumenty, ktoré by dokázali spochybniť zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne. Z uvedených dôvodov správny súd rozhodnutie odporkyne podľa § 250q ods. 3 OSP ako vecne správne potvrdil.

8.O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa ust. § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania, keďže navrhovateľka v konaní nebola úspešná a odporkyni právo na náhradu trov konania v zásade neprináleží.

2.

Odvolanie navrhovateľky a vyjadrenie k nemu

9.Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie v lehote stanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP, v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 250l ods. 2 OSP).

10.Posudzujúc odvolanie navrhovateľky podľa obsahu, v dôvodoch odvolania namietala, že ňou predložené doklady boli nesprávne vyhodnotené. Uviedla, že dokladovala všetky listiny (lekárske správy), ktoré mala zachované a ktoré potvrdzovali, že jej matka bola bezvládna, z ktorých dôvodov jej zabezpečovala plnú starostlivosť. Vo veci opatrovania jej manžela uviedla, že v poisťovni jej bola daná informácia, že doba opatrovania manžela jej bude započítaná do starobného dôchodku, a preto ona nemala odkiaľ vedieť, že od 1.8.2006 treba podať prihlášku na dôchodkové poistenie Žiadala o prehodnotenie jej veci.

11.Odporkyňa k odvolaniu navrhovateľky vyjadrenie nepodala.

3.

Konanie pred odvolacím súdom

12.Najvyšší správny súd Slovenskej republiky bol formálne zriadený ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov dňa 1. januára 2021 a na základe zák. č. 423/2020 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva.

13.Podľa ust. § 101e ods. 1, 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z. z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021. Výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

14.Podľa § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), účinný od 01.07.2016, konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

15.Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 1 SSP preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania navrhovateľky (§ 246c ods. 1 prvá veta OSP a § 212 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1 SSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP, § 492 ods. 1 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (<http://www.nsud.sk>) (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP a s § 492 ods. 1 SSP) a dospel k záveru, že jej odvolaniu nie je možné priznať úspech.

16.Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sd/100/2015-57 zo dňa 17. februára 2022, ktorým krajský súd odvolaním napadnuté rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX zo dňa 22. júna 2015 potvrdil.

17.Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ako aj konanie mu predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami navrhovateľky uvedenými v jej opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne.

18. Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného správneho orgánu - odporkyne Sociálnej poisťovni ústredie, č. XXX XXX XXXX zo dňa 22. júna 2015, ktorým bol navrhovateľke priznaný od 25.08.2013 starobný dôchodok v sume 124 eur, od 01.01.2015 zvýšený na sumu 138,70 eur.

19. Najvyšší správny súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

20. Odvolací súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že súd v procese súdneho prieskumu nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250 1 a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, ktorými navrhovateľ namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP). Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súdom môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúvanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

21. Odvolací súd mal preukázané, že v danej veci súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia odporkyne náležite postupoval v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku citovaných vyššie.

4.

Právne vyhodnotenie veci odvolacím súdom

22. Odvolací súd vychádzajúc z uvedeného vyššie zistil, že medzi účastníkmi ostali sporné otázky vo vzťahu započítania dôb rozhodných pre vznik a výpočet starobného dôchodku navrhovateľky a to: - doba starostlivosti o matku od 01.07.1977 do 20.01.1984; - doba nezamestnanosti od 01.01.2001 do 21.04.2003; - doba opatrovania zdravotne ťažko postihnutého manžela od 01.04.2003 do 24.08.2013.

23. Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP a s § 492 ods. 1 SSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Odvolací súd považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.

24. Zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia, právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia,

organizáciu sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu nad vykonávaním sociálneho poistenia, konanie vo veciach sociálneho poistenia a konanie vo veciach vymáhania pohľadávok. (§ 1 ods.1)

25. Podľa § 255 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak. Na hodnotenie náhradnej doby ako obdobia dôchodkového poistenia od 1. augusta 2006 sa nevyžaduje splnenie podmienky získania najmenej jedného roka zamestnania.

26. Pri posudzovaní splnenia zákonných podmienok pre vznik nároku na starobný dôchodok navrhovateľky a jeho výpočet, bolo potrebné vychádzať zo znenia zákona upravujúceho sociálne zabezpečenie fyzickej osoby pre prípad staroby (starobný dôchodok) účinného v čase navrhovateľkou uplatneného nároku na starobný dôchodok, t.j. k 25.8.2013, pričom zákonné podmienky podmieňujúce vznik nároku na starobný dôchodok museli byť splnené kumulatívne. V zmysle uvedenej zásady sa teda posudzuje aj doba zohľadňujúca pre účely vzniku a výpočtu starobného dôchodku.

27. Navrhovateľka žiadala pre vznik starobného dôchodku započítať dobu starostlivosti o matku od 01.07.1977 do 20.01.1984. Pre zohľadnenie uvedenej doby pre účely vzniku nároku na starobný dôchodok ako náhradnú dobu zamestnania zákonodarca v zmysle § 169c ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 446/2000 Z.z. (ďalej len zákon č. 100/1988 Zb.) v spojení s § 9 ods.1 písm. k/ zákona č. 100/1988 Zb. stanovil, aby zamestnanie žiadateľa o starobný dôchodok trvalo aspoň rok a išlo o starostlivosť blízkej osoby, ktorá bola prevažne alebo úplne bezvládna. V žiadanej dobe starostlivosti o matku charakter bezvládnosti upravovala vyhl. 128/1975 Zb. v právnej norme § 29 ods.1,2,3 a na účely posúdenia bezvládnosti osoby podľa § 9 zákona č. 132/1975 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení (účinného v dobe žiadanej pre započítanie navrhovateľkou) vydával posudok Okresný národný výbor posudkovou komisiou sociálneho zabezpečenia. Skutkové podklady predložené navrhovateľkou - lekárska správa a potvrdenie o invalidnom dôchodku jej matky, ani podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné považovať za také dôkazy, ktoré by hodnoverne potvrdzovali tvrdenie navrhovateľky že v dobe, ktorú žiadala zohľadniť pre účely vzniku a výpočtu jej starobného dôchodku, zabezpečovala starostlivosť o bezvládnou matku. Z predložených dôkazov nevyplýva, že navrhovateľka zabezpečovala starostlivosť blízkej osoby, ktorá bola prevažne alebo úplne bezvládna. Krajský súd sa nastolenou otázkou riadne zaoberal a svoj skutkový a právny záver tiež náležite odôvodnil, preto odvolací súd v ďalšom len odkazuje na konštatáciu krajského súdu uvedenú v bodoch 15 až 22 napadnutého rozsudku.

28. Navrhovateľka ďalej žiadala započítať pre vznik a výpočet nároku na starobný dôchodok dobu nezamestnanosti od 01.01.2001 do 21.04.2003. Skutkové zistenia potvrdili, že navrhovateľka bola nezamestnaná od 25.3.1996 do 21.4.2003. Odporkyňa navrhovateľke zohľadnila dobu od 25.3.1996 do 31.12.2000. Spornou teda ostala doba od 1.1.2001 do 21.4.2003. Podľa právnej úpravy, účinnej v čase spornej doby - od 1.1.2001, ustanovenej v § 9 ods.1 písm. d/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 446/2000 Z.z. pre účely sociálneho poistenia sa započítavala ako náhradná doba zamestnania doba, po ktorú sa evidovanému nezamestnanému vyplácala podpora v nezamestnanosti podľa osobitného predpisu, (zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z.z. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov) a ak zamestnanie žiadateľa o priznanie nároku na dávky sociálneho zabezpečenia (starobného dôchodku) trvalo aspoň rok. Vzhľadom k tomu, že zo skutkových zistení vyplýva, že v spornej dobe navrhovateľka nepoberala podporu v nezamestnanosti, odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa vyhodnotil právny záver odporkyne, že ako náhradnú dobu je možné navrhovateľke zohľadniť len dobu nezamestnanosti do 31.12.2000, za správny a súladný so zákonom. Krajský súd sa aj s uvedenou spornou dobou riadne zaoberal a svoj skutkový a právny záver tiež náležite odôvodnil, preto odvolací súd v ďalšom len odkazuje na konštatáciu krajského súdu uvedenú v bodoch 23 až 27 napadnutého rozsudku.

29. Navrhovateľka žiadala napokon započítať pre vznik a výpočet nároku na starobný dôchodok dobu opatrovania zdravotne ťažko postihnutého manžela od 01.04.2003 do 24.08.2013. Za dobu starostlivosti fyzickej osoby poskytujúcej starostlivosť o prevažne alebo úplne bezvládnú blízku osobu štát v období od 1.1.2001 do 1.8.2006 neplatil dôchodkové poistenie. Podľa § 15 ods.1, písm. e/ zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z. účinného od 1.8.2006, povinne dôchodkovo poistená je fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok za opatrovanie podľa osobitného predpisu (§ 64a zákona č. 195/1998 Z.z. v znení neskorších predpisov) v rozsahu najviac 12 rokov, ak nie je dôchodkovo poistená podľa písmen a) až d), nebol jej priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok, nedovršila dôchodkový vek a podala prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu tohto opatrovania; do obdobia 12 rokov dôchodkového poistenia sa započítava aj obdobie dôchodkového poistenia získané z dôvodu uvedeného v písmene d). Podľa prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. augusta 2006 § 293g zákona č. 461/2003 Z.z. fyzickej osobe uvedenej v § 15 ods. 1 písm. c) až e), ktorá podá prihlášku na dôchodkové poistenie do 31. augusta 2006, povinné dôchodkové poistenie vzniká od 1. augusta 2006, ak takouto fyzickou osobou je od 1. augusta 2006. Skutkové zistenia v danej veci potvrdzujú, že navrhovateľka v období od 1.1.2001 do 1.8.2006 neplatila poistné. Za nasledovné obdobie od 1.8.2006 do 24.8.2013 nepodala prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu opatrovania ťažko zdravotne postihnutého manžela. Vychádzajúc z uvedeného navrhovateľke nebolo možné započítať pre vznik a výpočet nároku na starobný dôchodok ani dobu opatrovania zdravotne ťažko postihnutého manžela od 01.04.2003 do 24.08.2013. Krajský súd aj uvedenej spornej dobe venoval dostatočnú starostlivosť a svoj skutkový a právny záver tiež náležite odôvodnil, preto odvolací súd v ďalšom len odkazuje na konštatáciu krajského súdu uvedenú v bodoch 28 až 33 napadnutého rozsudku.

30. Vzhľadom k vyššie uvedenému, odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania navrhovateľky vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu, ako nedôvodné. Z uvedených dôvodov najvyšší správny súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 v spojení s § 246 ods.1, písm.c/ a s § 250l ods.2 OSP a v spojení s § 492 ods.1 SSP potvrdil ako vecne správny a súladný so zákonom.

31. O náhrade odvolacieho trov konania najvyšší správny súd rozhodol podľa ust. § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 OSP a s § 492 ods.1 SSP. Účastníkom nepriznal náhradu trov tohto konania, keďže navrhovateľka v tomto konaní nebola úspešná a odporkyni právo na náhradu trov konania v zásade neprináleží.

32. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

